

Posudek vedoucí práce na bakalářskou práci

Anna Ivanova:

**Сравнительный анализ поэм “Двенадцать” А. Блока и “Христос Воскрес”
А. Белого**

(Komparace poem Dvanáct od A. Bloka a Kristus vstal z mrtvých od A. Bělého)

(Comparative analysis of poems The Twelve by Alexander Blok and Christ has risen by Andrei Bely)

Anna Ivanova se ve své práci zabývá dvěma žánrově a tematicky blízkými básnickými díly, poemami Dvanáct od A. Bloka a Kristus vstal z mrtvých od A. Bělého. Pro svůj výzkum zvolila metodu přehledné a důkladné analýzy, s četnými odbočkami, co se kontextualizace děl a jejich myšlenkového potenciálu týče. Ve volbě i zpracování tématu od počátku projevovala samostatný přístup, stejně jako velkou schopnost ozřejmit, ilustrativně a přehledně podat líčené skutečnosti, včetně společenské atmosféry, dobového uměleckého diskursu. Ke kladům práce náleží rovněž vyrovnání se s odbornou literaturou. Svým záběrem v mnohém překračuje běžné rozměry i cíle bakalářské práce. Jednotlivé drobné odbočky vedou k „rozkošatění“ práce, ale současně dále doplňují a dokreslují výchozí téma. Ivanova prokázala schopnosti nejen ve formulaci otázek, ale i v shromáždění relevantní literatury a jejím zapojení do vlastního výkladu, stejně jako v umění dospět k určitým jasným a neschematizujícím zobecněním.

Práce je rozdělena do několika kapitol, které jsou vzájemně argumentačně provázány. Zároveň v nich autorka spěje od obecnějšího vykreslení dobové situace k podrobnější stavební analýze děl Bloka a Bělého, a odtud opět k zobecňujícím soudům o jejich místě v ruské kultuře a tradici.

První, úvodní, kapitola tedy líčí obecné tendence vývoje literatury daného období, včetně významu nástupu symbolismu v ruské kultuře.

Druhá kapitola se podle mého názoru zdařila nejvíce, přináší mnoho zajímavých faktů z oblasti literárního života, dobových diskusí, myšlenkových proudů (zejm. Skythství), myšlenek sjednocených kolem tradičního dilematu Východ versus Západ. Autorka se dotýká tématu rozdělení ruské inteligence, polarizace jejích názorových proudů, zejména ve vztahu k říjnové revoluci. Ivanova přesvědčivě ukazuje směr utopismu a ruského mesianismu v díle Bělého a Bloka, jejich postupně narůstající skepsi, zklamání a distanci od politického vývoje, ústící v pocity izolace v závěru jejich života. Jako výrazný kritik z pozic proti říjnové revoluci vystupuje v jejím podání zejména N. Berdajev. Chtěla bych též ocenit způsob, jakým Ivanova rozšiřuje kontext dvou ústředních děl o další tvorbu daných spisovatelů: nejen esejistickou a publicistickou, ale i deníky, zápisníky, korespondenci. Dotýká se i komplikovaného vztahu mezi oběma symbolistickými tvůrci, vzájemného přijímání i odmítání. V hlavních tazích nastiňuje dobovou recepci zmíněných dvou děl.

Třetí kapitola představuje pokus o srovnání obou poem, zejména co do motivického rozboru. Rozšiřuje a obohacuje tázání po vnitřním světě aktérů, jejich škále hodnot, snaží se dešifrovat význam náboženských motivů apod.

Ivanova při svém výkladu prozrazuje pozitivistickou inspiraci: sleduje faktografii, fakta z autorova života, dobový kontext, politické události. Výklad však zůstává plně otevřen i estetickým hodnotám sledovaných děl a ve svém úhrnu přináší čtivé a vyvážené zhodnocení důležité kapitoly ruských kulturních dějin, pokus o nestranný pohled, pochopení dobové situace a postojů ruské inteligence. Ivanova zdařile formuluje její základní dilemata a otázky. Nepředkládá sice žádnou převratnou ani provokativní tezi, jedná se spíše o přehledný výklad, zhodnocení a sumarizaci cizích zjištění, ale komponuje je do přesvědčivé a logické nové jednoty. Mohla by – jistě oprávněně – padnout výtka určité kompilativnosti její práce. To však nic nemění na jejích přednostech: vyváženosti a přehlednosti výkladu. Přesto je třeba říci, že silnější je v líčení obecných tendencí než ve vlastní interpretační analýze – tam zůstala leccos dlužna, podala spíše průměrný výkon. Rovněž závěry jednotlivých kapitol se nesou v tónech až zbytečné obecnosti a povšechnosti. Přes tyto, jen dílčí nedostatky text zcela splňuje požadavky kladené na tento typ textu. Práci k obhajobě doporučuji a navrhuji známku výbornou.

V Praze dne 22. 8. 2017

Mgr. Hana Kosáková, Ph.D.